
Χριστίνα Β. Φασούλα
Εισαγγελέας Πρωτοδικών

πρωτοδικών

Η υφ' όρον απόλυση καταδίκων μετά τον Νόμο 5090/2024

Διατάξεις σχετικές με την απόλυση

Άρθρο 72 ΠΚ απέλαση

Άρθρο 105 παρ. 5 ΠΚ – Κατ' οίκον έκτιση ποινής με ηλεκτρονική επιτήρηση χωρίς απόλυση

Άρθρο 105 Α νΠΚ -καταργήθηκε με τον Ν. 5090/2024

Άρθρο 105 Β παρ. 6 ΠΚ - Κατάλογος εγκλημάτων και ποινές άνω των 25 ετών

Άρθρο 106 παρ. 1 ΠΚ – Ουσιαστικές προϋποθέσεις απόλυσης

Άρθρο 108 ΠΚ Άρση και για έγκλημα τελεσθέν από αμέλεια

Άρθρο 303 παρ. 4 ΚΠΔ – ποινική διαπραγμάτευση

	Π. Π.Κ (πράξεις τελεσθείσες ως 30-6-2019)	Ν.Π.Κ. πράξεις από 1-7- 2019 έως 11-11-2021 (Ν.4855/2021)	από 12-11-2021 και έως 30-4-2024 (Ν. 4855/2021)	από 1-5-2024 (Ν. 5090/2024)
ΦΥΛΑΚΙΣΗ	Έκτιση 2/5(με οποιοδήποτε τρόπο) 105 παρ.1α π. Π.Κ	Ίδια ρύθμιση 105B παρ.1α Π.Κ	Ίδια ρύθμιση	Ίδια ρύθμιση
ΠΡΟΣΚΑΙΡΗ ΚΑΘΕΙΡΞΗ	Έκτιση 3/5 (με οποιοδήποτε τρόπο) και πραγματική έκτιση του 1/3 105 παρ.1β,6 π. Π.Κ	Έκτιση 3/5 με οποιοδήποτε τρόπο και πραγματική έκτιση των 2/5 105B παρ.1β,6 Π.Κ	Ίδια ρύθμιση	Ίδια ρύθμιση
			έκτιση 4/5 ευεργετικά και πραγματική έκτιση 3/5 της ποινής: 22 , 23 του ν. 4139/2013, 134, 187, 187 Α, των περ. γ' και δ' της παρ. 1 του άρθρ.265, της παρ. 1 του άρθρ 299, των άρθρ 323Α, 324, 380, 385, και του 19ου κεφαλαίου Π.Κ.	Ίδια ρύθμιση με προσθήκη του άρθρου 30 Ν 4251/2014 (και ήδη 20 Ν. 5038/2023)

	Π. Π.Κ (πράξεις τελεσθείσες ως 30-6-2019)	Ν.Π.Κ. πράξεις τελεσθείσες από 1-7-2019 έως 11-11-2021 (Ν.4855/2021)	από 12-11-2021 και έως 30-4-2024 (Ν. 4855/2021)	από 1-5-2024 (Ν. 5090/2024)
ΠΡΟΣΚΑΙΡΗ ΚΑΘΕΙΡΞΗ				<p>ΠΡΟΣΘΗΚΗ (§ 6 τελ. εδάφιο) Στις περιπτώσεις συνολικής ποινής πρόσκαιρης κάθειρξης για τα εγκλήματα του β' εδαφίου, που όπως επιβλήθηκε υπερβαίνει κατά τουλάχιστον δέκα (10) έτη, το όριο της συνολικής ποινής κάθειρξης είναι πραγματική έκτιση 17 έτη (Κριτήριο η ονομαστικά εκτιτέα ποινή και όχι η εκτιτέα, άρα τα 35 έτη ως εκτιτέα (25=+10))</p>

	Π. Π.Κ (πράξεις τελεσθείσες ως 30-6-2019)	Ν.Π.Κ. πράξεις τελεσθείσες από 1-7-2019 έως 11-11-2021 (Ν.4855/2021)	από 12-11-2021 και έως 30-4-2024 (Ν. 4855/2021)	από 1-5-2024 (Ν. 5090/2024)
ΙΣΟΒΙΑ ΚΑΘΕΙΡΞΗ	Έκτιση 19 έτη (με πραγματική έκτιση 15 έτη +4 έτη με ευεργετικό υπολογισμό) Άρθρο 105 παρ.1γ,6 προϊσχύσαντος Π.Κ	Έκτιση τουλάχιστον 20 έτη (με πραγματική έκτιση 16 έτη +4 έτη με ευεργετικό υπολογισμό Άρθρο 105B παρ.1γ,6 Π.Κ	Έκτιση τουλάχιστον 20 έτη (με πραγματική έκτιση 16 έτη +4 έτη με ευεργετικό υπολογισμό Άρθρο 105B παρ.1γ,6 Π.Κ Για τα κακουργήματα της παρ. 6 εδ. β πραγματική έκτιση 18 έτη +2 έτη με ευεργετικό υπολογισμό	ίδια ρύθμιση

ΤΥΠΙΚΕΣ ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ

**105 παρ.4 π.Π.Κ
Και 105 Β παρ.3
ν.Π.Κ. (ίδια
ρύθμιση και στις
ισχύουσες
διατάξεις)**

Όταν συντρέχουν σωρευτικά περισσότερες ποινές ο κατάδικος απολύεται αν εκτίσει το άθροισμα των τμημάτων των ποινών που προβλέπεται. Σε κάθε περίπτωση μπορεί να απολυθεί αν έχει εκτίσει τα 25 έτη και όταν το άθροισμα αυτό υπερβαίνει τα 25 έτη (άρθρα 105 παρ.4 προΐσχ. Π.Κ).

Ζητήματα διαχρονικού δικαίου αναφορικά με τις τυπικές προϋποθέσεις

Σε περίπτωση συνολικής ποινής

Εφαρμογή κριτηρίου άρθρ. 2 παρ. 4 του Ν. 1240/1982 : Η μετατροπή της συνολικής ποινής γίνεται σύμφωνα με τους όρους της ποινής-βάσης" (ΑΠ 1076/2018 ΤΝΠ «ΝΟΜΟΣ»). Δηλαδή η πράξη και ο χρόνος τέλεσης αυτής, για την οποία επιβλήθηκε η ποινή βάσης είναι αυτή που θα καθορίσει στο σύνολο το νομικό καθεστώς υπό το οποίο θα χορηγηθεί η απόλυση, ακόμα κι αν έτσι ενεργοποιείται μια δυσμενής διάταξη για τον κατάδικο, αφού συμπαρασύρει και τις υπόλοιπες ποινές στις ίδιες τυπικές προϋποθέσεις, για τις οποίες σε περίπτωση μη συγχώνευσης θα χωρούσε άλλος υπολογισμός.

17/2007 ΓνωμΕισΑπ

Ζητήματα διαχρονικού δικαίου αναφορικά με τις τυπικές προϋποθέσεις

Έγκλημα κατ' εξακολούθηση

Σε περίπτωση ποινής που επιβάλλεται για κατ' εξακολούθηση έγκλημα που τελείται με επί μέρους πράξεις σε χρονικά διαστήματα που διαφέρουν ως προς την εφαρμογή του νόμου που πρέπει να εφαρμοστεί. Σε μια τέτοια περίπτωση, προκρίνεται ως λύση η εφαρμογή του νόμου που ισχύει κατά το χρόνο τέλεσης της τελευταίας μερικότερης πράξης που αφορούν οι καταδίκες (ιδ. και ΑΠ 1058/86 ΠΧ ΛΣΤ 925 ως προς εφαρμογή του αυστηρότερου νόμου, σε περίπτωση που αυτός ίσχυσε μεταξύ της πρώτης και της τελευταίας πράξης, δηλαδή εφαρμογή των κανόνων του ουσιαστικού ποινικού δικαίου ως προς το κατ' εξακολούθηση έγκλημα).

Συμβ ΠλημΒόλου 220/2022, εφαρμογή του νομικού καθεστώτος που ίσχυε κατά το χρόνο τέλεσης της τελευταίας μερικότερης πράξης, για την οποία και επιβλήθηκε ποινή κάθειρξης που αποτέλεσε και την ποινή βάσης της εκτιόμενης, κατόπιν συγχώνευσης, απόφασης.

ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΕΣ ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ (άρθρο 106 παρ. 1 ΠΚ)

«1. Η απόλυση υπό όρο μπορεί να μην χορηγηθεί αν κριθεί με ειδική αιτιολογία ότι η διαγωγή του καταδικασθέντος, κατά την έκτιση της ποινής του, καθιστά αναγκαία τη συνέχιση της κράτησής του για να αποτραπεί η τέλεση από αυτόν νέων αξιόποινων πράξεων. Μόνη η αναιτιολόγητη επίκληση πειθαρχικού παραπτώματος κατά την έκτιση της ποινής δεν αρκεί για τη μη χορήγηση της απόλυσης.» (άρθρο 20 Ν. 4855/21)

5090/2024

«1 . Η απόλυση υπό όρο μπορεί να μην χορηγηθεί αν κριθεί ότι η διαγωγή του καταδικασθέντος, κατά την έκτιση της ποινής του, σε συνδυασμό με τη διάγνωση της πιθανότητας επανάληψης του εγκλήματος κατά τον χρόνο δοκιμασίας, όπως προκύπτει από τα χαρακτηριστικά του εγκλήματος, σε σχέση με την εκτίμηση των ατομικών και κοινωνικών περιστάσεων του καταδικασθέντος, καθιστά αναγκαία τη συνέχιση της κράτησής του για να αποτραπεί η τέλεση από αυτόν νέων αξιόποινων πράξεων.».

ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΕΣ ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ (άρθρο 106 παρ. 1 ΠΚ)

Υποχρεωτικός χαρακτήρας της χορήγησης του ευεργετήματος

Ειδική αιτιολογία

Ουσιαστικό – προγνωστικό κριτήριο

Διαχρονικό δίκαιο

Εφαρμογή άρθρου 2 ΠΚ - απαγορευμένη η εφαρμογή της αναδρομικά

για πράξεις τελεσθείσες πριν την 1-5-2024

105 παρ. 5 ΠΚ – έναρξη ισχύος 1-7-2024

- **κατ' οίκον έκτιση της ποινής με ηλεκτρονική επιτήρηση**
  - **ποινές φυλάκισης ως 2 έτη**
    - **έκτιση 2/5 της ποινής**
  - **Χωρίς διαδικασία απόλυσης υπό τον όρο της ανάκλησης**

105Α Ν.Π.Κ. – κατάργηση – εφαρμογή κατ' άρθρο 2 ΠΚ για πράξεις τελεσθείσες πριν την 1-5-2024

«1. Ο καταδικαζόμενος σε ποινή φυλάκισης που δεν υπερβαίνει συνολικά τα πέντε (5) έτη, μπορεί να δηλώσει προς το δικαστήριο ότι επιθυμεί να μετατραπεί το υπόλοιπο της ποινής του έως τον χρόνο της υπό όρο απόλυσης, κατά το επόμενο άρθρο, σε παροχή κοινωφελούς εργασίας, αφού θα έχει εκτίσει πραγματικά το ένα δέκατο αυτής. Το Δικαστήριο, μετατρέπει την ποινή, εν όλω ή εν μέρει, εκτός αν με ειδική αιτιολογία κρίνει ότι η βαρύτητα της πράξης, οι συνθήκες τέλεσής της και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της προσωπικότητας του καταδικασθέντος, καθιστούν απολύτως αναγκαία την έκτιση της ποινής στο κατάστημα κράτησης για να αποτραπεί η τέλεση από αυτόν άλλων αντίστοιχης βαρύτητας εγκλημάτων.»

Εφαρμογή ως ευμενέστερη για πράξεις τελεσθείσες πριν την 1-5-2024. (Η μετατροπή αφορά το χρόνο από το 1/10 ως τη συμπλήρωση των 2/5).

Από το 1/10 της πραγματικής έως τη συμπλήρωση των 2/5 εφαρμόζεται ο ευεργετικός υπολογισμός (Σχετ. και η ΓνωμΕισΑΠ 17/2021)

Απόλυση υπό τον όρο της κατ' οίκον έκτισης με ηλεκτρονική επιτήρηση 110Α του ΝΠΚ – καμία μεταβολή

Διαχρονικό δίκαιο:

- * Ανάλογη ρύθμιση προβλεπόταν και υπό την ισχύ του προισχ.ΠΚ στο άρθρο 110Β, η νέα ρύθμιση είναι ευμενέστερη μόνο για το χρονικό διάστημα από **1-7-2019** έως και **11-11-2021**, δεδομένου ότι προβλέπονται τα ίδια κατώτατα όρια πραγματικής έκτισης της ποινής, προβλέπεται η δυνατότητα χορήγησης ακόμα κι όταν πρόκειται για ποινή φυλάκισης, ενώ ως το χρονικό αυτό σημείο δεν προβλέπονταν οι εξαιρέσεις συγκεκριμένων πράξεων που απέκλειαν την υπαγωγή κρατουμένων στις διατάξεις αυτές υπό το καθεστώς του προισχΠΚ. Άρθρο 25 Ν. 4855/2021, παρ. 11: δεν επιτρέπεται απόλυση υπό όρο της κατ' οίκον έκτισης με ηλεκτρονική επιτήρηση για τα ίδια εγκλήματα του άρθρου 106 Β παρ. 6 εδ. β ΠΚ, πλην του εγκλήματος που προστέθηκε στον κατάλογο με τον **N 5090/2024**, ήτοι το άρθρο 30 του Ν 4251/2014 (και ήδη άρθρο 20 Ν. 5038/2023 Κώδικας Μετανάστευσης). Συνεπώς η διάταξη καθίσταται δυσμενέστερη ως προς καταδίκους για τις ως άνω πράξεις, μετά την 12-11-2021.

- * ΠΟΙΝΙΚΕΣ ΚΥΡΩΣΕΙΣ: άρθρο 173Α ΠΚ

Ποινική διαπραγμάτευση και απόλυση

Προσθήκη Ν 5090/2024:

Αντικείμενο στην ποινική διαπραγμάτευση μπορεί να αποτελεί πλέον και η υφ όρον απόλυση (άρθρο 303 παρ. 4 ΚΠΔ), μετά τη συμπλήρωση 2/5 πλασματικής και πραγματική έκτιση ποινής 1/3, εξαιρούμενων των κακουργημάτων που αναφέρονται στο άρθρο 105 Β παρ. 6 εδ. β' ΠΚ.

ΑΡΣΗ χορηγηθείσας απόλυσης

- * Επέρχεται αυτοδίκαια, για το λόγο ότι ο καταδικασμένος διέπραξε κατά το διάστημα της δοκιμασίας έγκλημα με δόλο (έως 30-4-2024) ή **και από αμέλεια** (μετά την 1-5-2024 - άρθρο 26 Ν. 5090/2024), που τιμωρήθηκε οποτεδήποτε αμετάκλητα με ποινή φυλάκισης ανώτερη από ένα έτος.

Απόλυση υπό τον όρο της ανάκλησης και έκτιση μέρους (99 §§5 και 6 ΠΚ)

Προβλέπεται ρητά η μη εφαρμογή του θεσμού της υφ' όρον απόλυσης σε περίπτωση της έκτισης μέρους της ποινής και αναστολής εκτέλεσης μέρους (άρθρο 99 παρ. 5 και 6 εδ. β ΠΚ ως ισχύει μετά την τροποποίησή του από το άρθρο 19 Ν. 5090/2024, για ποινές φυλάκισης έως τρία και άνω των τριών, αντίστοιχα), η δε ρύθμιση είχε ήδη εισαχθεί στο καταργηθέν πλέον από 1-5-2024 άρθρο 100 νΠΚ με το άρθρο 10 Ν 4855/2021)

Απόλυση υπό τον όρο της ανάκλησης και απέλαση άρθρο 72 ΠΚ (5090/2024)

Πρόσθετες υποχρεώσεις

Υποχρέωση εγκατάλειψης της χώρας και μη διαμονής σε αυτή

Τροποποίηση βουλεύματος απόλυσης με επιβολή υποχρεώσεων στο στάδιο μετά την αναστολή της εκτέλεσης της απόλυσης.

Επιβολή υποχρεώσεων υπό τον όρο της μη εκτέλεσης της απέλασης (Συμβ.Εφ.Θεσσαλονίκης 255/2011)

Προσμέτρηση κράτησης ως φιλοξενούμενου προς απέλαση ως χρόνος έκτισης της ποινής

Σύγκρουση απέλασης με άλλες υποχρεώσεις που έχουν τεθεί

Μη εκτελεσθείσες απελάσεις υπό την ισχύ του άρθρου 74 του προΐσχ ΠΚ, δεν μπορούν να εκτελεστούν μετά την επαναφορά της απέλασης, αλλά αυτές οι απελάσεις δεν επάγονται αποτελέσματα (σχετ. και η 2/2021 ΓΝΜΔ ΕΙΣΑΠ)

4/2002 ΓνμΕισΑΠ: η ενεργοποίηση της διαδικασίας της διοικητικής απέλασης μπορεί να λάβει χώρα μετά από τον χρόνο της ολικής απότισης της ποινής, δηλαδή μετά τη λήξη του χρόνου δοκιμασίας του απολυθέντος υπό όρο αλλοδαπού

Σας ευχαριστώ

Σας ευχαριστώ